

FISAVI

R.K.O.

La menor de les "majors"

- 1928. La R.K.O. (Radio-Keith-Orpheum) es va fundar el mes d'octubre per iniciativa de David Sarnoff. El primer president va ser Hiram Brown i Joseph Schnitzer –un dels pioners del Film Booking Offices of America (FBO)– el director de la divisió cinematogràfica. –Va néixer amb el sonor i va morir vint-i-cinc anys més tard, amb l'arribada de la televisió

- No va tenir mai, com la Warner o la Metro, un gran magnat al capdavant de la companyia, per la qual cosa va patir nombrosos canvis en la nòmina del personal directiu.
- El millors beneficis econòmics van ser de distribució: els llargmetratges de Samuel Goldwyn, els *cartoons* de Walt Disney i els documentals de la Pathé.

Anys 30. Tot i els efectes de la Depressió sobre la indústria cinematogràfica, la RKO va viure, en els anys trenta, els seus millors moments artístics, gràcies en bona part als mèrits del productor David O. Selznick, casat amb la filla de Louis B. Mayer.

- 1931. *Cimarrón* de Wesley Ruggles guanya tres Oscars de l'Acadèmia. –La incorporació de Selznick va suposar la incorporació d'un *stock* d'estrelles com Constance Bennett, Ann Harding o Bill Boyd.
- Selznick va impulsar, també, la contractació de George Cukor, Katharine Hepburn o Fred Astaire.
- 1932. *Girl of the Rio* de Herbert Brennon va suposar el debut de Dolores del Rio i *A Woman Commands* va significar la resurrecció de Pola Negri amb el seu primer film parlat.
- És l'any d' *El malvado Zaroff* de Merian C. Cooper i Ernest

Schoedsack.

–*Ave del paradiso* de King Vidor, amb Joel McCrea i Dolores del Rio.

–*Hollywood al desnudo* i *Tentación* de George Cukor, que dirigeix a Constance Bennet.

- 1933. *King Kong* de Cooper i Schoedsack.

–*Volando hacia Río de Janeiro*, la primera amb la parella Fred Astaire-Ginger Rogers.

- 1934. Merian C. Cooper cedeix la direcció de la producció de l'estudi a Pandro S. Berman –mà dreta de Selznick. La productora, aquest any, aconsegueix èxits com *La patrulla perduda*, *La alegre divorciada* o *Cautivo del deseo*.

- 1939. Amb la incorporació de George J. Shafer com a president i director de la RKO, l'empresa va assolir un nou període d'expansió en el qual proliferen figures de prestigi i títols notables. Schaefer reprèn el sistema d' "unitats de producció" i estimula la participació de productors independents relacionats amb altres mitjans d'expressió artística: empresaris teatrals com Max Gordon i Harry Goetz; els guionistes Gene Towne i Graham Baker; i Orson Welles, director del Mercury Theatre.

- 1940. Un punt i a part en l'evolució de la productora, ja que la gosadia dels seus plantejaments i la

irresponsabilitat dels càlculs econòmics permetrà operacions de prestigi sense precedent: *Ciudadano Kane* d'Orson Welles.

- Anys 40. La RKO va reforçar l'estudi amb el fitxatge d'actors com Gregory Peck i Frank Sinatra, de realitzadors com Edward Dmytryk o de productors com Val Lewton. Va ser l'època daurada de la sèrie B, amb propostes tan estimulants com les pel·lícules dirigides per Jacques Tourneur (*La mujer pantera*, *Yo anduve con un zombie* i *El hombre leopardo*).

–Durant aquesta dècada, la productora durà a terme una espectacular campanya de contractació d'actors com Bing Crosby, Ingrid Bergman, John Wayne, Rosalind Russell i George Raft.

- 1947. El pas del productor liberal i progressista Dore Shary, al qual va tocar viure el començament de la persecució maccarthysta a Hollywood, va ser decisiu. Va produir *Encrucijada de odios* d'Edward Dmytryk, que, entre altres mèrits, va suposar el descobriment de Robert Mitchum.

–*Retorno al pasado* de Jacques Tourneur amb Robert Mitchum, Jane Greer i Kirk Douglas.

–La productora passa a mans de Howard Hughes, que va convertir

“...El pas del productor liberal i progressista Dore Shary, al qual va tocar viure el començament de la persecució maccarthysta a Hollywood, va ser decisiu. Va produir *Encrucijada de odios* d'Edward Dmytryk, que, entre altres mèrits, va suposar el descobriment de Robert Mitchum.”

...

la RKO en la plataforma que necessitava per dur a terme els seus capritxos; víctima del seu nepotisme, la *major* va entrar en un declivi inexorable.

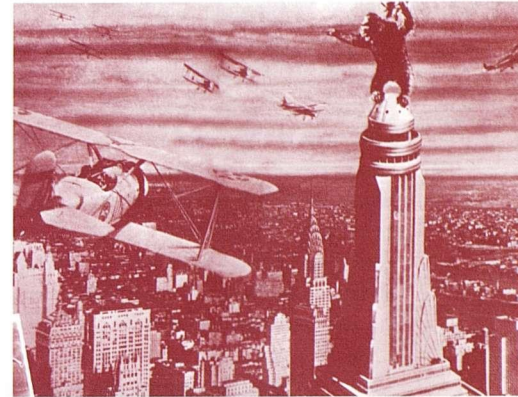
- 1950-1951. Durant aquest bienni, les conseqüències de la política empresarial de Hughes varen tenir un reflex explícit en la producció de la RKO, ja que els compromisos sentimentals amb Jane Russell el varen obligar a comprar-se a ell mateix *The Outlaw*, film que ell mateix havia dirigit l'any 1941, i imposava la seva presència a *Las fronteras del crimen*, *Las Vegas* o *Una aventurera en Macao*.
- 1952. Hughes ven les seves accions. Els compradors varen ser un grup financer de Chicago de tipus gangsteril i, tot i que poc després va recuperar el control de les accions, va

haver de tornar a vendre l'any 1954. En aquest darrer cas, el comparador serà una filial de la General Tire and Rubber Company, que controlava sis emissores de televisió.

- 1957. A finals d'any, els estudis es varen vendre a Desilu Inc, l'empresa formada per Lucille Ball i Desi Arnaz. Els darrers films amb el logotip RKO els va distribuir la Universal.

PEL·LÍCULES

Cimarrón (1931)
Doble sacrificio (1932)
Girl of the Rio (1932)
A Woman Commands (1932)
El malvado Zaroff (1932)
Ave del paraíso (1932)
Hollywood al desnudo (1932)
Tentación (1932)
King Kong (1933)

Volando hacia Río de Janeiro (1933)
La patrulla perdida (1933)
La alegre divorciada (1933)
Cautivo del deseo (1933)
Roberta (1935)
La feria de la vanidad (1935)
La gran aventura de Silvia (1935)
El delator (1935)
Sigamos la flota (1936)
La fiera de mi niña (1938)
Gunga-Din (1939)
Esmeralda la zíngara (1939)
Ciudadano Kane (1940)
The Outlaw (1941)
La mujer pantera (1942)
El cuarto mandamiento (1942)
Yo anduve con un zombie (1943)
El hombre leopardo (1943)
Tras el sol naciente (1943)
Un corazón en peligro (1944)
Historia de un detective (1944)
Venganza (1945)
Encadenados (1946)
Encrucijada de odios (1947)
Retorno al pasado (1947)
El fugitivo (1947)
Fort Apache (1948)
The Set Up (1949)
Las fronteras del crimen (1951)
Las Vegas (1952)
Una aventurera en Macao (1952)

DIRECTORS

Dorothy Azner
 Clifford Odets
 Edward Dmytryk
 Ernest Schoedsack
 George Cukor
 George Stevens

...

Gregory La Cava
Howard Hawks
Howard Hughes
Jacques Tourneur
John Cromwell
John Farrow
John Ford
King Vidor
Mark Sandrich
Meriam C. Cooper
Orson Welles

Pennsylvania 1904-Acapulco,
Mèxic 1984)
Robert Ryan (Chicago, Illinois 1909-
Nova York 1973)
Franchot Tone (Niagara Falls, Nova
York 1905-Nova York 1968)
Sir Cedric Hardwicke (Lye, Anglaterra
1893-Nova York 1964)
Edmon O'Brien (Nova York 1915-
Inglewood, Califòrnia 1985)
Ben Jonhson (Furnace, Oklahoma

Robert Mitchum (Bridgeport, Con-
necticut 1917-Los Angeles 1997)
Joseph Cotten (Petersburg, Virginia
1905-1994)
Everett Sloane (Nova York, 1909-
Brentwood, Califòrnia 1965)
Cary Grant (Bristol, 1904-Daven-
port, Iowa 1986)

ACTRIUS

Betty Compson (Beaver, Utah 1897-
Glendale, Califòrnia 1974)
Bebe Daniels (Dallas, Texas 1901-
Londres, Anglaterra 1971)
Ann Harding (San Antonio, Texas
1902-Sherman Oaks, Califòrnia
1981)
Constance Bennett (Nova York 1905-
Fort Dix, Nova Jersey 1965)
Dolores del Rio (Durango,
Mèxic 1905-New Port Beach,
Califòrnia 1983)
Agnes Moorehead (Clinton, Massa-
chusetts 1906-Rochester, Min-
nesota 1974)
Mary Astor (Quincy, Illinois 1906-1987)
Fay Wray (Alberta, Canadà 1907-
Brentwood, Califòrnia 1982)
Ingrid Bergman (Estocolm, 1915-
Londres 1982)
Katharine Hepburn (Hartford, Con-
necticut 1907)
Ginger Rogers (Independence, Mis-
souri 1911)
Joan Fontaine (Tòquio, Japó 1917)
Maureen O'Hara (Millwall, Irlanda
1920)
Jane Russell (Bemidje, Minnesota 1921)
Jane Greer (Washington D.C. 1924) ■

Robert Stevenson
Rouben Mamoulian
Wesley Ruggles
William A. Seiter
William Dieterle

ACTORS

Jack Carson (Carmen, Manitoba 1910-
Los Angeles, Califòrnia 1963)
George Sanders (Leningrad, 1906-
Barcelona, Catalunya 1972)
Paul Stewart (Nova York, 1908-Los
Angeles, Califòrnia 1986)
Charles Laughton (Scarborough,
Yorkshire, 1899-Los Angeles,
Califòrnia 1962)
Richard Dix (Saint Paul,
Minnesota, 1894-Los Angeles,
Califòrnia 1949)
Tim Holt (Beverly Hills,
Califòrnia 1919-Shawnee,
Oklahoma 1973)
Johny Weissmuller (Windberg,

1918)
Victor McLaglen (Tunbridge Wells,
Irlanda 1886-Newport Beach,
Califòrnia 1959)
Fred Astaire (Omaha, Nebraska
1899-Los Angeles 1987)
King Kong (Illa de la calavera, ?-
Empire State Building, Nova York
1933)
Richard Dix (Saint Paul, Minnesota
1894-Los Angeles 1949)
Bill Boyd (Hendrysburg, Ohio 1885-
South Laguna Beach, Califòrnia
1972)
Joel MacCrea (Los Angeles 1905-
1990)
Gregory Peck (La Jolla, Califòrnia
1916)
John Wayne (Winterset, Iowa 1907-
Los Angeles 1979)
George Raft (Nova York, 1895-Los
Angeles 1980)
Paul Henreid (Trieste, Itàlia 1908-
1992)

"Veus una noia un parell de cops a la setmana, només per diversió, i ja es pensa que et divorciaràs de la teva esposa. I jo et deman, és això just?"

"No, senyor, no és massa just. Especialment per a la seva dona."

Fred MacMurray a Jack Lemmon a *El Apartamento* (1960) de Billy Wilder.